

Hoogbegaafdheid: een uitdaging voor het VO

Hoogbegaafde kinderen verdienen aandacht. Vooral de bovenste laag van de getalenteerde kinderen die veel in hun mars hebben, maar niet altijd weten hoe ze dat er zélf uit kunnen krijgen. Om die in het voortgezet onderwijs tot hun recht te laten komen, richtte het samenwerkingsverband Kop van Noord Holland VO een werkgroep op onder de noemer 'Passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen'.

Tijdens de PO/VO dag in oktober kreeg de doorgaande lijn Hoogbegaafdheid al speciale aandacht in workshops. Deze groep leerlingen wordt niet vergeten in het VO, maar het VO blijkt wel structurele lijnen te missen om hoogbegaafde en getalenteerde kinderen te bieden wat ze nodig hebben. De werkgroep heeft als taak om daar beweging in te brengen.

Extra uitdaging

Voorzitter van de werkgroep is Johan de Voogd, directeur van het samenwerkingsverband VO. 'Met deze werkgroep willen we in beeld brengen wat er voor deze doelgroep al op het VO gebeurt en wat er nog nodig is. Het primair onderwijs focust al lange tijd op handelingsgericht werken en gedifferentieerd leren. Voor het primair onderwijs is in onze regio bijvoorbeeld de Eureka klas opgericht, waar hoogbegaafde kinderen extra uitdaging krijgen. Een dergelijk bovenschools initiatief zal er voor het VO niet komen, maar het is wel belangrijk deze kinderen de nodige aandacht te geven.' Dat een kind slim is, wil niet

zeggen dat school van een leien dakje gaat. 'De valkuil voor hoogbegaafde kinderen is dat school ze té gemakkelijk af gaat. Ze leren niet te leren, gaan onderpresteren en verliezen hun motivatie. Op het primair onderwijs is veel aandacht voor de specifieke behoeften van een kind, maar wanneer een hoogbegaafd kind vervolgens in het VO 'gewoon' in de vwo-klas komt, valt die specifieke aandacht soms weg. Het punt is dat ze niet alleen op cognitief niveau extra aandacht nodig hebben, maar vaak ook op sociaal emotioneel niveau. Wat betreft dat laatste moet het VO nog stappen maken.'

Meer structuur

Volgens De Voogd is het niet zo dat het VO geen oog heeft voor getalenteerde kinderen. Ook op het VO is er verbreding en verdiepingsstof en worden er projecten opgezet voor de beste 20%. 'Maar ik merk dat het vaak projectmatig is en afhankelijk van één of meer enthousiastelingen op de school. Er is geen structurele onderbouwing, geen vaste doorlopende lijn en vaak ontbreekt het mandaat om door te ontwikkelen.'

De werkgroep wil er voor gaan zorgen dat de structurele aandacht die er in het PO is voor hoogbegaafde en getalenteerde kinderen doorloopt in het VO. 'Dat past binnen het beleid van ons samenwerkingsverband, zoals dat is beschreven in ons ondersteuningsplan', aldus de Voogd. 'Tijdens de PO/VO dag bleek in ieder geval dat het VO er absoluut voor open staat. Wat het nodig heeft, zijn de tools om het vorm te geven.'

Inbreng expertise

Een eerste opdracht voor de werkgroep is te onderscheiden wat de scholen zelf kunnen doen en wat het samenwerkingsverband kan oppakken. 'Het samenwerkingsverband kan vooral haar expertise inbrengen', vertelt De Voogd. 'Op de ondersteuningspunten zijn onze experts aanwezig die ondersteunen bij het vormgeven van passend onderwijs. Zij begeleiden leerlingen en

adviseren docenten. Deze groep medewerkers krijgt in 2016 extra scholing over het onderwerp Hoogbegaafdheid. Dat moet een olievlekkwerking krijgen. Wat scholen zelf kunnen doen is in elk geval zorgen voor een goede, warme overdracht. Ook stimuleren wij het onderling uitwisselen van ervaringen. Verder kan het samenwerkingsverband tips geven over scholingsmogelijkheden voor mentoren en docenten.'

Passend onderwijs

Samengevat zijn de meest urgente taken van de werkgroep:

- kijken wat er al gebeurt en zorgen dat het goede blijft en versterkt wordt;
- de verbinding leggen tussen PO en VO;
- het beschrijven van de ondersteuningsbehoeften van de doelgroep;
- het op de kaart houden van het thema binnen het VO.

Ook zal het samenwerkingsverband een symposium over dit onderwerp gaan organiseren. Bij hoogbegaafdheid is de doorgaande lijn belangrijk, dús de verbinding tussen PO en VO. 'Maar,' benadrukt De Voogd, 'de opdracht voor Passend Onderwijs aan hoogbegaafde en getalenteerde kinderen ligt momenteel vooral bij het VO. Het elan is er, nu gaan we voor de stappen zorgen.'

Johan de Voogd